

Küresel Isınma

Bu kış beklenmedik şekilde sıcak geçiyor. İklim sisteminin dengesi doğal yollarla kendiliğinden ya da insanın neden olduğu bazı etkiler nedeniyle bozulabiliyor. Atmosferdeki rüzgârları ve okyanus akıntılarını etkileyen güneş ışınları miktarındaki değişimler ve volkanik etkinlikleri tetikleyen kıta hareketleri, doğal etkilerin başında geliyor. İnsanın neden olduğu etkilerinse, özellikle sanayi devriminden sonra çok arttığı söyleniyor. Daha lüks ve rahat bir yaşam sunan kentlere yoğunlaşan ilginin hem kent nüfuslarının hem de fosil yakıt tüketiminin aşırı artışına neden olduğu, bunun da atmosfere salınan sera gazlarını artırdığı açıkça biliniyor. Atmosferdeki karbondioksit, su buharı, ozon, metan, azotoksit ve kloroflorokarbon gazlarının artışı, Dünya'ya gelen Güneş ışınlarının atmosferde daha fazla tutulmasına, bu yüzden de Dünya'nın ortalama sıcaklığının yükselmesine yol açıyor. İşte giderek daha çok dikkat çeken bu durumu, küresel ısınma olarak betimliyoruz.

Aslında küresel ısınma hakkındaki uyarılar pek yeni sayılmazsa da, etkileri ortaya çıktıkça Dünya'yı tehdit eden bu sorunun önemi daha da anlaşılıyor. Bu yüzden artık daha çok konuşuluyor ve tartışılıyor; önüne geçmek için daha çok çaba harcanıyor. Ulusal ve uluslararası ortak politikalar saptanıyor; sorunun üstesinden gelebilmek için önlemler açıklanıyor. Bu gelişmeleri izlemek, birey olarak üzerimize düşenlerin farkında olmak ve önerilen önlemleri alarak, çözüme katkıda bulunmak hepimizin en temel görevi olmalı.

Yıldız Takımı'nın bu konudaki görüşlerini merak ettiğimizden Ankara'daki bir okulun kapısını çaldık. Bora, Cenk, Ege, Hasan ve Ömer'le birlikte küresel ısınma üzerine uzun uzun söyleştik. Söyleşiye katılan herkesin en çok üzerinde durduğu konu, küresel ısınma söz konusu olduğunda, insanların dikkatli ve duyarlı olması gerektiği, ama bu dikkat ve duyarlılığın pek de gelişmediği yönündeydi. İşte bu söyleşiden öne çıkanlar.

Belgeseller Popüler Televizyonlarda Yayınlansın

Ömer Yalçın: 8. sınıf öğrencisi, 13 yaşında

Küresel ısınma, insanların doğayı tahrip etmelerinin bir sonucu. Doğal yaşam tahrip olacak, doğal yaşamın dengesi bozulacak. Bir de insanlık üzerine etkileri çok kötü olan bombaların da doğal dengeyi bozarak, yasantıyı çok etkilediğini düşünüyorum. Doğal denge bozulacağı için hepimizin umutsuz olduğu doğru. Ama hepimiz bir şeyler yaparak bu umutsuzluğu umuda dönüştürebiliriz. Üzerime düşen görevin bu konuda bilgilendirip, çevremdekileri de bilgilendirmek olduğunu düşünüyorum. Küresel ısınmayla ilgili bilgilerin çoğunu bazı belgesel kanallarından ya da Bilim ve Teknik gibi dergi-

lerden öğrenebiliyoruz. Ama bu tür kaynaklara herkes ulaşamıyor. Televizyonlara, hata yaptıkları zaman ceza olarak yayınlatılan belgesellerin herkesin izlediği popülar kanallarda, popüler saatlerde yayınlanması gerekiyor. Bir de bilgi çağında yaşıyoruz. Bilgisayarla içiçeyiz. Bu yüzden normal bir bilgisayarın kullandığı enerjinin üçte birini kullanan bilgisayarlar tercih edilmeli.

Çevreyi Korumak Çok Önemli

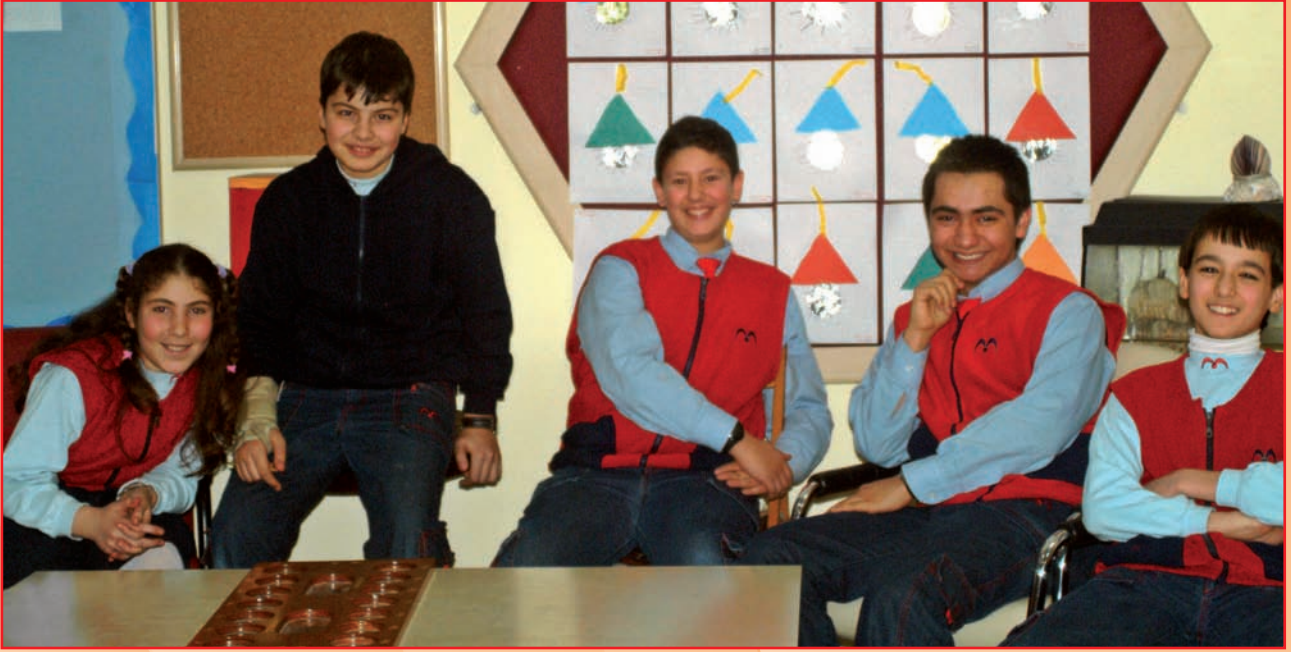
Bora Ersoy: 8. sınıf öğrencisi, 13 yaşında

Bilim adamları bir deney yapmışlar. Bu deney üzerine de küresel ısınmanın durdurulabileceğini söylemişler. Durdurulamazsa da suya yerleşerek yaşam kurulabilecekti. Küresel ısınmanın nasıl engelleneceği konusunda çok fikrim yok, ama çevreyi kirlenmenin de bir etken olduğunu düşünürsek, çevreyi korumak çok önemli. Küresel ısınma tam anlamıyla etkilerini göstermeye başladığında hayatın o kadar kolay olacağını zannetmiyorum. Yani, tamamen olmasa da yaşamın çok büyük bir kısmının yok olacağını düşünüyorum. Filmler, belgeseller insanları duyarlı hale getirebilir. Örneğin Neşeli Ayaklar ya da Yarından Sonra gibi bu konuları işleyen filmler çekilmeli ve sık sık gösterilmeli.

Bilgisayarda Daha Az Oyun Oynayalım

Cenk Üstündağ: 6. sınıf öğrencisi, 12 yaşında

Profesörler, asıl felaketlerin 2080-2100 yılları arasında başlayacağını söylüyorlar. Şimdiden önlem almaya başlarsak bu 73 yılda belki dünyayı kurtarabiliriz. İnsanlar herşeyden örnek alıyor. Örneğin, bir arkadaşımın ma-vi bir tişört gördüm. Onda güzel bulduğum için kendime de alabilirim. Bunun gibi, şu kâğıdı buruşturup çöpe atmadan geri dönüşüm kutusuna atarsam, çevremdeki başka yerlere de geri dönüşüm kutusu yerleştirip,

Soldan sağa: Ege, Cenk, Bora, Ömer ve Hasan

yine çevremdeki kişileri uyarırsam, onlar da kesinlikle bu örneğe uyarlar. Şu anda TEMA Vakfı ulaşabildiği tüm apartmanlara karton kutular gönderiyor ve kâğıt çöpleri bunların içine atmamızı söylüyor. Böyle bir karton kutuyu kendimiz de yapabiliriz. Ayrıca bilgisayarlar da sürekli vurdulu kırdılı oyunlar oynanıyor. Annem bana haftada 2,5 saat oyun oynama sınırı koydu. Ayrıca insanların anneleri izin verse bile, duyarlı davranıp oyun oynamak için bilgisayar kullanmamaları gerektiğini düşünüyorum. Bir de anahtarlı prizler kullanılırsa elektrik kullanımını bir adım daha azaltmış oluruz...

Toplu Taşıma Araçlarını Kullanalım

Hasan Esin: 7. sınıf öğrencisi, 13 yaşında

Küresel ısınma tam anlamıyla boy gösterince insanların sel alan kıyılardan iç kısımlara doğru kaçacaklarını sanıyorum. Böylece, örneğin ülkemiz gibi iç kısımlarda aşırı bir nüfus artışı olacak. Aslında iç kesimlerde de su kaynakları tükenecek. Sel altında mı kalacağız, yoksa susuz mu kalacağız, pek belli değil. Ben ozon tabakasına zararlı olan parfüm deodorant gibi şeyleri kullanmıyorum, kullananları da daha az kullanmaları yönünde uyarıyorum. Ama genellikle, "bu, bir iki kişiyle olacak birşey değil" diyorlar. Bence tek tek de olsa, önlem almak çok yararlı olabilir. Arabaları daha az kullanıp, toplu taşıma araçlarını kullanmamız gerekiyor. Küresel ısınmayı engellemek için fedakârlık yapmak, insanların pek hoşuna gitmiyor. Çok basit bir örnek, ama şuradan kalkıp şu ışığı kapatmak insanlara yorucu geliyor. Eve gittiğimde Cenk arkadaşımın önerilerini dikkate alıp çevremdekileri uyaracağım. Tema'nın uygulamasını bilmiyordum, artık kâğıtları

geri dönüşüm kutusuna atacağım. Artık çok daha dikkatli olup, enerji tasarrufu yapmaya çalışacağım.

Daha Az Elektrik Tüketelim

Ege Okant: 6. sınıf öğrencisi, 12 yaşında

Küresel ısınmayı en azından yavaşlatmak için yapabileceğimiz en büyük şey, çevreyi temiz tutmak, oksijenimizi sağlayan ağaçlara ve bütün doğaya daha saygılı olmak. Bireysel olarak, elektriği daha az kullanırsam, bu tür enerji kaynaklarını da az kullanırsam, bunu arkadaşlarıma söylersem, ben yaparsam, arkadaşlarım yaparsa, böyle böyle büyür. Damlaya damlaya göl olur. Ama herkesin gerçekten çok büyük bir çaba sarfetmesi gerekiyor. Mesela şu anda küçük çocuklar için geceleri yataırken mavi ışık kullanılmasını öneriyorlar. Bu renkli ışık konusunun bebeklerin zekasına büyük bir katkı yapmadığını düşünüyorum. Oysa bunlar da çok elektrik tüketiyorlar. Arkadaşlarımla söyledikleri dışında, devletin insanları motive edecek bazı şeyler yapması gerekiyor. Bu konuda en bilinçsiz olanlar da çocuklar şu anda. Onları hem eğlendirecek, hem de bu konuya olan duyarlılığı artıracak güzel tiyatrolar, sinemalar yapılması gerekiyor. Örneğin bütün televizyonlar haftada bir tam gün ve aynı gün yalnızca küresel ısınmayla ilgili programlar yapıp, hem küresel ısınmanın ne olduğunu hem de alınacak önlemleri anlatabilirler. Böylece haftada bir gün televizyonu açtıklarında bunu görürlerse, hem bunun önemli bir sorun olduğunu görebilirler hem de yapabilecekleri hakkında bilgilenebilirler.

Serpil Yıldız